

[J. S. Foget.]

er bedre end det gamle, vilde han anbefale at stemme for det. Baade konservative og socialdemokratiske Kandidater forsikrede Vælgerne, at de ikke var tilfredse med Forslaget, men da det var det bedst opnaaelige, vilde de anbefale at stemme for det. Se, dette er efter min Opfattelse et daarligt Grundlag at ændre Grundloven paa, thi det vil ganske givet medføre, at lige saa snart som den nye Grundlov er underskrevet af Kongen, vil man paa ny begynde at arbejde for en Ændring. Paa et saa spinkelt Grundlag ønsker mit Parti ikke at medvirke til en Grundlovsændring.

Det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (Hauch) mente, at maaske vilde Forligspartierne stille sig tilfreds hermed, men fra Venstres Side vilde man forbeholde sig paa ny at vække Uro herom. Jeg deler ikke denne Opfattelse. Jeg tror ikke, at Forligspartierne vil stille sig tilfreds med den Grundlov, der eventuelt bliver vedtaget, og jeg tror ikke, at den højtærede Statsminister faar Ret i, at den standende Strid vil opføre.

At den Valgmaade, der anvendes til Landstinget, er en Parodi paa Folkevalg, derom er vi ganske enige, og at Landstinget er et i og for sig overflødig Led i Lovgivningsmagten — herom er Socialdemokrater, Venstre, Radikale og vi i Virkeligheden rørende enige. Det er vel kun Det konservative Folkeparti, der holder paa Tokammerssystemet, og derfor maa vi erkende, at man fra konservativ Side virkelig har opnaaet saakaldte konservative Garantier ved at gaa med til Forliget. Det saakaldte Rigsting er vel da en konservativ Opfindelse. Jeg erkender, at Valgmaaden til Rigstinget har mere med Folkevalg at gøre end Valgmaaden til Landstinget. Men naar man nu bevislig staaer med et afgjort Flertal af Rigsdagens Medlemmer — jeg tror paa over 80 pCt. —, som er Tilhængere af et Etkammersystem, hvorfor saa gennemføre et Tokammersystem?

Man vifter med noget nyt, nemlig Folkets Ret til at gaa imod et Forslag, men naar man saa gaar de nærmere Bestemmelser efter i § 60, vil man se, at Folket som saadant overhovedet ingen Ret faar hertil. Et Mindretal paa Rigsdagen faar en Ret, men det skal være et

saa stort Mindretal, at praktisk talt hele Oppositionen skal staa enig om at forlange Folkeafstemning. Naar der skal to Femtedele af Rigsdagens Medlemmer til at forlange Folkeafstemning eller en Trediedel af Rigsdagens Medlemmer plus 15 pCt. af Vælgerne, er Bestemmelsen efter min Mening illusorisk. Naar der skal samles Underskrift fra 15 pCt. af Vælgerne i Løbet af 6 Søgndage, kan man lige saa godt opgive det paa Forhaand. Endelig er der Bestemmelsen om, at 35 pCt. af Vælgerne skal have stemt imod et Forslag, for at det skal falde bort. Til Sammenligning med Grundlovsændringen, som man har haft 3 Aar til at agitere for, og som har Tilslutning fra ca. 70 pCt. af Rigsdagens Medlemmer, men som man alligevel nærer Tvivl om at kunne faa de 45 pCt.s Tilslutning til, levner man ved Folkeafstemning om Lovforslag kun 12 Dage til at oplyse Vælgerne i, og man forlanger 35 pCt.s Tilslutning til Forslagets Forkastelse. § 60 er saaledes en Skueret, som ingen reel Betydning kan faa.

Angaaende Valgrets alderens Nedsættelse maa jeg sige, at lige saa vel som det er forkert at forlange, at en Vælger skal være 35 Aar, inden han har Valgret til Landstinget, er en Nedsættelse af Valgrets alderen i Øjeblikket efter vor Opfattelse forkert, ikke mindst af den Grund, at vi herhjemme befinder os i en Udvikling, som ingen af os kan forudse, og hvor de ultrære Opfattelser af diktatorisk Art fænger hurtigere hos Ungdommen end hos de mere modne Vælgere. Alene herfor burde man være varsom med i Øjeblikket at nedsætte Valgrets alderen.

Jeg skal herudover ikke fordybe mig i de enkelte Paragraffer, men kun henvise til, at vi fra vor Side har fremsat en Række Ændringsforslag, som alle, paa eet nær, er blevet pure afvist. Vi har forsøgt at bringe den efter vor Mening hidtil gennemførte Krænkelser af Grundlovens § 2 til Ophør. Det blev afvist. Vi har ønsket indført i Grundloven en Mandatfordeling, der kunde sikre tyndtbefolkede Egne en rimelig Repræsentation. Vi har ønsket en Bestemmelse om, at ingen kan handle paa Statens Regning i samme Branche, hvor han selv handler privat. Vi har ønsket Forholdstalsvalgmaaden sikret. Vi har ønsket